

Stortinget
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
24/2474-

Dato
4. februar 2025

Svar på spørsmål nr. 971 til skriftlig besvarelse – Oversikt over Havindustritilsynets bruk av ulike sanksjonsformer på sokkelen siste 5 år m.m.

Jeg viser til brev 27. januar 2025 vedlagt spørsmål nr. 971 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson. Spørsmålet er stillet til arbeids- og inkluderingsministeren, men blitt overført til meg. Representanten stiller følgende spørsmål:

«Kan det bes om en oversikt over Havindustritilsynets bruk av ulike sanksjonsformer på sokkelen siste fem år, og en vurdering fra statsråden på om det er problematisk at Havtil så sjelden bruker sanksjoner mot våre største oljeselskap når avvik blir oppdager?»

Regjeringens ambisjon er at norsk petroleumsvirksomhet skal være verdensledende på HMS. Alle skal komme trygt hjem fra jobb på norsk sokkel. Dette ligger til grunn for alt vårt arbeid og regjerings politikk.

Havindustritilsynets myndighetsansvar omfatter oppfølging av rettighetshavere, operatørselskap, entreprenører og redere, og dekker alle faser av virksomheten – fra leteboring, utbygging og drift fram til stenging og fjerning. Ved kongelig resolusjon 11. mai og 20. juni 2023 fikk Energidepartementet ansvaret for etatsstyring av Havindustritilsynet.

Tabell 1. Utvalgte tall fra Havindustritilsynets tilsyn 2019–2023*

Nøkkeltall	2019	2020	2021	2022	2023
Antall tilsyns- og granskingsrapporter	162	145	173	161	132
Antall avvik	538	363	463	448	329
Antall varslar om pålegg	14	12	33	14	9
Varsel om pålegg som andel av avvik	2,6 %	3,3 %	7,1 %	3,1 %	2,7 %

Antall pålegg	14	10	29	13	9
<i>Pålegg som andel av avvik</i>	2,6 %	2,7 %	6,2 %	2,9 %	2,7 %
Antall tvangsmulkt	0	0	2	0	0
<i>Tvangsmulkt som andel av avvik</i>	0 %	0 %	0,4 %	0 %	0 %
Antall overtredelsesgebyrer	0	0	0	0	0
<i>Overtredelsesgebyrer som andel av avvik</i>	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Antall stansingsvedtak	0	0	0	0	1
<i>Stansingsvedtak som andel av avvik</i>	0 %	0 %	0 %	0 %	0,3 %

**Tall for 2024 er ennå ikke tilgjengelige*

Havindustritilsynet skal ved eget tilsyn og i samarbeid med andre myndigheter på HMS-området bidra til at petroleumsvirksomheten, og virksomhet tilknyttet denne, blir fulgt opp på en helhetlig måte. Petroleumsnæringen er en høyteknologisk næring preget av relativt få, men kompetente og seriøse aktører. Samtidig er det en industri med potensial for storulykke. Virksomheten er derfor underlagt høye krav til kontroll og sikkerhet. HMS-regelverket stiller strenge krav til måloppnåelse, men gir selskapene frihet i valg av løsninger. Ansvar for sikkerheten ligger hos næringen selv. Myndighetenes tilsynsoppfølging er rettet mot virksomhetenes systematiske oppfølging av egen virksomhet.

Havindustritilsynet følger med på aktivitetene til aktørene i alle faser av virksomheten. Havindustritilsynets tilsyn med selskapene er systemorientert og risikobasert. Et systembasert tilsyn er rettet mot relevante deler av selskapenes styringssystemer og eventuelle påfølgende verifikasjoner. At tilsynet er risikobasert innebærer at tilsynet rettes mot aktører eller innretninger hvor HMS-forholdene anses mest utfordrende og kritiske, mot forhold som kan gi økt risiko for uønskede hendelser eller tilstander og mot forhold hvor Havindustritilsynets innsats vil ha størst effekt.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet ga i 2021 Safetec i oppdrag å evaluere Havindustritilsynets utviklingsarbeid etter føringer gitt med bakgrunn i Meld. St. 12 (2017–2018) om HMS i petroleumsvirksomheten, og Riksrevisjonens undersøkelse av Havindustritilsynets oppfølging av næringen. Både meldingen og Riksrevisjonens rapport viste at HMS-regimet og Havindustritilsynets tilsynsstrategi fungerer godt, men at Havindustritilsynet samtidig må være et sterkt og tydelig tilsyn som tar i bruk hele bredden av tilgjengelige virkemidler. Safetec sin evalueringsrapport konkluderer med at Havindustritilsynet som følge av sitt utviklingsarbeid har blitt sterkere og tydeligere, og at dette har gitt effekter i næringen. Rapporten trekker blant annet frem at etaten mer systematisk og grundig følger opp at selskapene korrigerer avvik.

De seneste resultatene fra *Risikonivå i norsk petroleumsvirksomhet 2023* viser i hovedsak en positiv utvikling på sokkelen. Antallet hendelser med iboende storulykkepotensial har holdt seg på et stabilt nivå siden 2013, med en nedgang i 2022 og 2023. Totalindikatoren, hvor hver type tilløpshendelse er gitt relative vektor basert på potensialet for tap av liv, har holdt et stabilt nivå siden 2017, med en nedgang fra 2022 til 2023. Begge målingene viser for 2023 de laveste verdiene som er observert siden målingene startet. For landanleggene viser resultatene imidlertid en økning i antall hydrokarbonlekkasjer i perioden 2019–2023.

Havindustritilsynet er kjent med hvilke anlegg som skiller seg negativt ut, og følger opp operatørenes arbeid med å snu den negative trenden. Resultatene for 2024 publiseres i mars 2025.

Med hilsen

Terje Aasland